

Pracoviště: Regionální inovační centrum elektrotechniky
Výzkumná zpráva č.: 22190-034-2015

FCS-MPC třífázového proudového pulzního usměrňovače

Druh úkolu: Vědecko-výzkumný
Řešitelé: Jan Michalík, Václav Šmídl, Zdeněk Peroutka
Vedoucí úkolu: Zdeněk Peroutka
Počet stran: 14
Datum vydání: prosinec 2015
Revize: 1

Tato práce vznikla s podporou projektů CZ.1.05/2.1.00/03.0094,
TE01020455 a SGS-2015-038

Anotace

Finite control set model predictive control (FCS-MPC) je efektivní a jednoduchý regulační algoritmus vhodný a používaný pro řízení výkonových měničů. Jedná se o velice flexibilní nástroj, využívající vyhodnocování tzv. „ztrátové funkce“, která tím, jak je definována, přímo ovlivňuje chování měniče. V této zprávě je představena definice ztrátové funkce a celého algoritmu prediktivního řízení. Správná funkce celého algoritmu řízení je ověřena pomocí simulací v programu Plecs, Matlab.

Seznam symbolů a zkratk

CSR	Current-Source Rectifier, proudový pulzní usměrňovač
PWM	Pulse With Modulation
FCS-MPC	Finite Control Set – Model Predictive Control

Obsah

1	ÚVOD.....	4
2	ALGORITMUS PREDIKTIVNÍHO ŘÍZENÍ.....	4
3	REGULAČNÍ STRUKTURA	6
4	SIMULAČNÍ VÝSLEDKY	7
5	ZÁVĚR.....	10

1 Úvod

Finite control set model predictive control (FCS-MPC) je efektivní a jednoduchý regulační algoritmus vhodný a používaný pro řízení výkonových měničů. Jedná se o velice flexibilní nástroj, využívající vyhodnocování tzv. „ztrátové funkce“, která tím, jak je definována, přímo ovlivňuje chování měniče. Pro numerický výpočet všech možných spínacích kombinací usměrňovače je třeba stanovit jeho matematický model, definovat jeho lineární stavovou formu a provést jeho diskretizaci. Výsledek je pak dále vhodný pro numerické řešení. Celý tento postup je popsán ve zprávě č. 22190-027-2015.

V této zprávě je představena definice ztrátové funkce a celého algoritmu prediktivního řízení. Správná funkce celého algoritmu řízení je ověřena pomocí simulací v programu Plecs, Matlab.

2 Algoritmus prediktivního řízení

Numerickým řešením lineárního stavového modelu proudového pulzního usměrňovače, popsaného ve zprávě č. 22190-027-2015, dostaneme sadu sedmi rozdílných soustav rovnic v následující formě:

$$i_{sa}(k+1) = c_1 v_s(k) + c_2 v_c(k) + c_3 i_s(k) + c_4 i_L(k) \quad (1)$$

$$i_{sb}(k+1) = c_5 v_s(k) + c_6 v_c(k) + c_7 i_s(k) + c_8 i_L(k) \quad (2)$$

$$i_{sc}(k+1) = c_9 v_s(k) + c_{10} v_c(k) + c_{11} i_s(k) + c_{12} i_L(k) \quad (3)$$

$$i_L(k+1) = c_{13} v_s(k) + c_{14} v_c(k) + c_{15} i_s(k) + c_{16} i_L(k) \quad (4)$$

kde konstanty $c_1 - c_{16}$ jsou různé pro každou spínací kombinaci a každý fázový proud i_s . Jinak řečeno, pro každou spínací kombinaci dostaneme čtyři různé předpočtené rovnice připravené k implementaci do simulace nebo signálového procesoru.

Myšlenka prediktivního řízení spočívá v tom, že během každé spínací periody je spočtena soustava těchto rovnic pro všechny možné spínací kombinace usměrňovače (v tomto případě tedy sedm různých soustav). Výsledky jednotlivých proudů i_s a i_L jsou pak následně dosazeny do tzv. ztrátové funkce g , která má tvar:

$$g(k+1) = \Delta i_L(k+1) + \lambda_{is} \Delta i_s(k+1) \quad (5)$$

kde λ_{is} reprezentuje penalizační konstantu. Ztrátová funkce je definována s ohledem na následující požadavky: (i) „sinusové“ fázové proudy i_s odebírané z napájecí sítě ve fázi s napětím sítě v_s ($\cos \varphi=0$) a (ii) na straně zátěže, proud i_L co nej přesněji sledující svou

referenční hodnotu I_L^* . Spínací kombinace, která odpovídá nejmenší hodnotě ztrátové funkce, je použita v následujícím kroku/spínací periodě. Hodnota penalizační konstanty λ přímo ovlivňuje prioritu mezi tvarem odebíraného proudu i_s (THDi) a přesností/hodnotou proudu zátěže i_L .

(i) První požadavek je obvykle realizován požadavkem na minimalizaci jalového výkonu a sinusový odebíraný proud i_s . Tento požadavek může být popsán následující rovnicí:

$$\Delta i_s(k+1) = \left[v_s^\alpha(k+1) i_s^\beta(k+1) - v_s^\beta(k+1) i_s^\alpha(k+1) \right]^2 \quad (6)$$

Tento přístup je plně funkční, ale v případě zkresleného napětí sítě jsou odebírané proudy také zkreslené, jeden z požadavků tedy není splněn. Z toho důvodu byl zvolen jiný přístup vycházející z myšlenky hysterezního řízení a vstupní proudy i_s jsou porovnávány se sinusovou referencí. Tímto způsobem jsou odebírané fázové proudy nuceny sledovat požadovaný sinusový tvar bez ohledu na zkreslení vstupního napájecího napětí. Řízení fázového posunu sinusové reference a napájecího napětí zároveň umožňuje řídit hodnotu jalového výkonu nejen na nulovou hodnotu, ale také do kapacitní nebo induktivní oblasti pro případ, že chceme usměrňovač provozovat také jako kompenzátor účinníku. Rozdílová funkce pro vstupní fázové proudy i_s je pak definována jako:

$$\Delta i_s(k+1) = [i_{sa}^*(k+1) - i_{sa}(k+1)]^2 + [i_{sb}^*(k+1) - i_{sb}(k+1)]^2 + [i_{sc}^*(k+1) - i_{sc}(k+1)]^2 \quad (7)$$

kde i_{sa}^* , i_{sb}^* , i_{sc}^* reprezentují sinusové reference a i_{sa} , i_{sb} , i_{sc} predikované hodnoty fázových proudů. Referenční hodnoty vstupních proudů mohou být definovány jako:

$$\begin{aligned} i_{sa}^* &= I_{sm}^* \sin(\vartheta) \\ i_{sb}^* &= I_{sm}^* \sin\left(\vartheta - \frac{2\pi}{3}\right) \\ i_{sc}^* &= I_{sm}^* \sin\left(\vartheta + \frac{2\pi}{3}\right) \end{aligned} \quad (8)$$

kde ϑ je úhel synchronizace prostorového vektoru napájecího napětí. Hodnota I_{sm}^* může být získána např. z PI regulátoru proudu zátěže i_L [9]. Toto řešení však příliš nekoresponduje s myšlenkou „čistého“ prediktivního řízení, kromě toho je proud i_L zvlněný, což by zanášelo nestabilitu do čistě sinusových vstupních referenčních proudů. Vhodnějším způsobem je jeho výpočet z rovnosti výkonů mezi vstupem a výstupem usměrňovače:

$$P_O^* = \eta P_i^* \quad (9)$$

kde P_i je vstupní činný výkon, P_o je výstupní činný výkon a η je účinnost proudového pulzního usměrňovače. Pro induktivní zátěž můžeme výstupní činný výkon P_o vyjádřit vztahem:

$$P_o^* = I_L^{*2} R_L \quad (10)$$

kde I_L^* je referenční hodnota proudu zátěže a R_L odpor zátěže. Vstupní výkon P_i je definován následujícím vztahem:

$$P_i^* = \frac{3}{2} V_s I_{sm}^* \quad (11)$$

kde V_s je efektivní hodnota napájecího fázového napětí. Ze vztahů (9) – (11) pak můžeme odvodit výslednou rovnici:

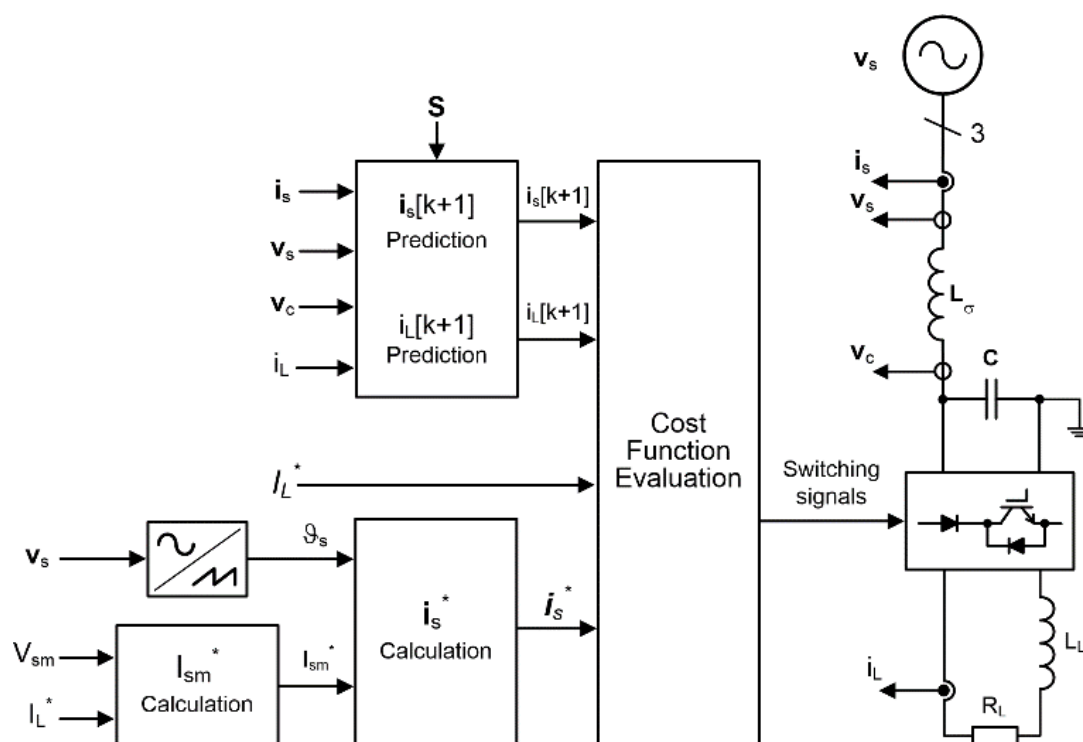
$$I_{sm}^* = \frac{2P_o^*}{3\eta V_s} = \frac{2R_L I_L^{*2}}{3\eta V_s} \quad (12)$$

(ii) Na straně zátěže se jedná o problém minimalizace odchylky mezi skutečnou a požadovanou hodnotou proudu I_L . To lze snadno popsat následující rovnicí:

$$\Delta i_L(k+1) = [i_L^*(k+1) - i_L(k+1)]^2 \quad (13)$$

3 Regulační struktura

Na následujícím obrázku Obr. 1 je regulační struktura výše popsaného navrženého prediktivního řízení FCS-MPC proudového pulzního usměrňovače. Jak je vidět, v rámci jednoho bloku výpočtu je prováněna kalkulace všech sedmi spínacích kombinací a dílčí výsledky jsou pak zavedeny do bloku vyhodnocení pomocí ztrátové funkce. Do bloku výpočtu referenčních vstupních proudů je zavedena vypočtená amplituda I_{sm}^* a synchronizační úhel ϑ . Vypočtené hodnoty požadovaných fázových proudů i_s^* jsou pak, stejně jako požadovaná hodnota proudu zátěže I_L^* , zavedeny do bloku vyhodnocení ztrátové funkce. Výsledná spínací kombinace s nejmenší hodnotou ztrátové funkce g je následně použita v dalším kroku/spínací periodě.

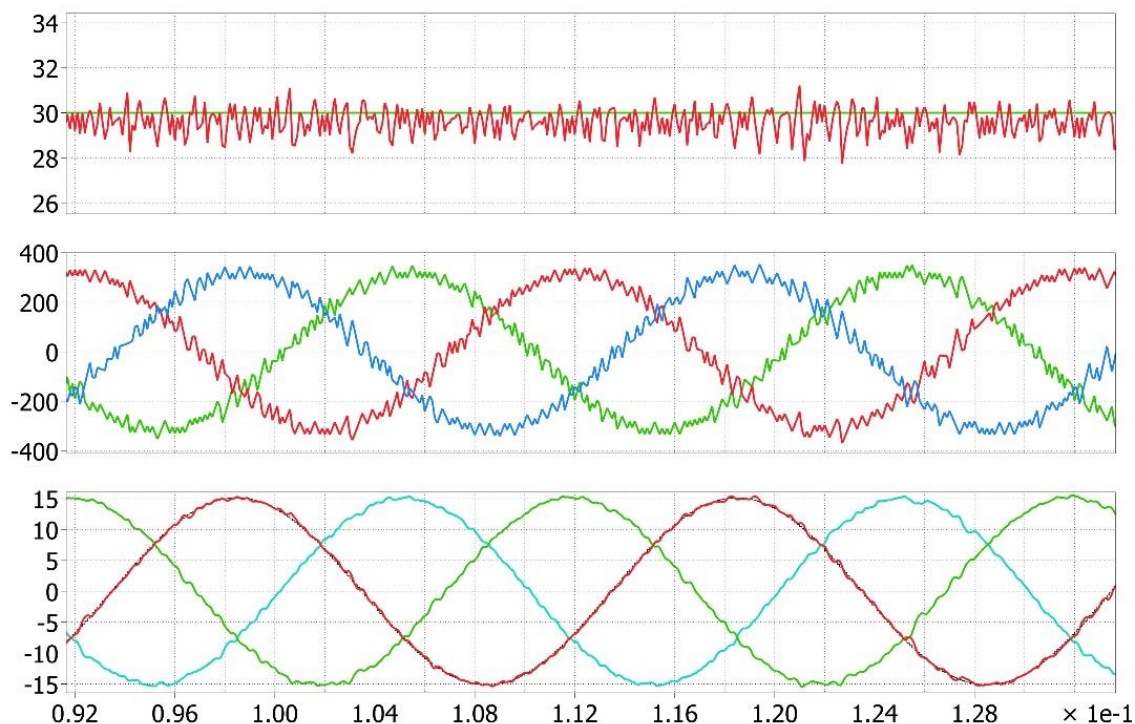
Obr. 1. Topologie 3f proudového pulzního usměrňovače

4 Simulační výsledky

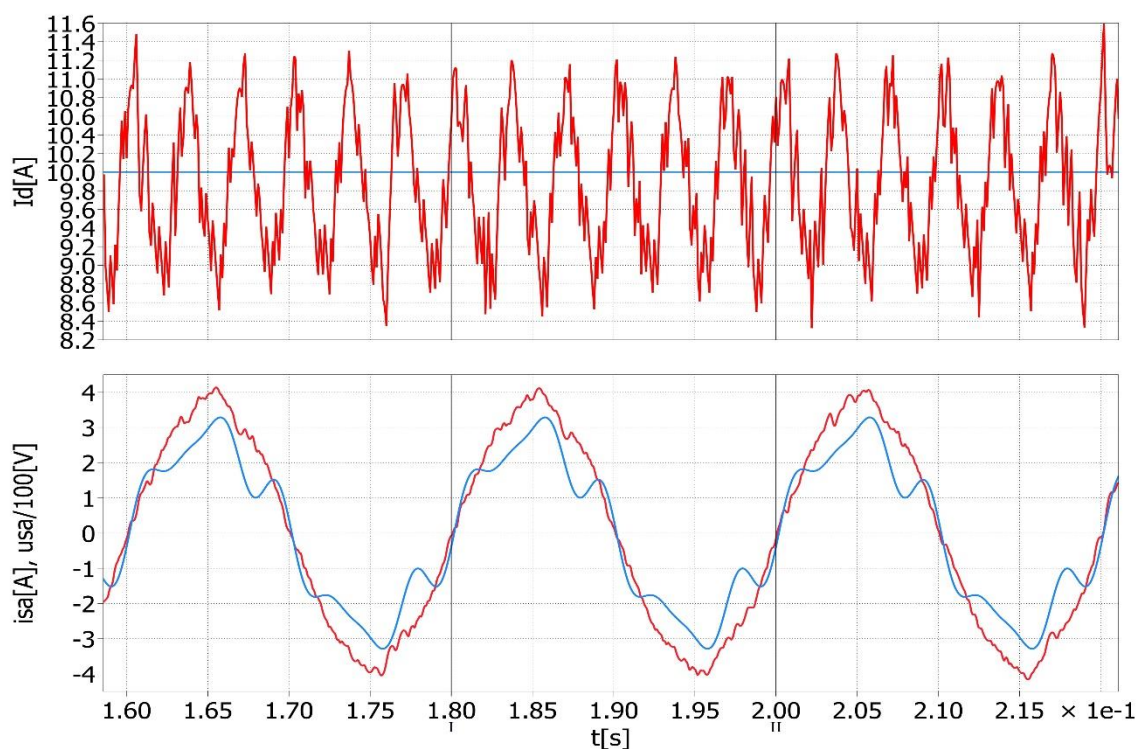
Správná funkce navrženého algoritmu řízení byla ověřena simulačně v programu Matlab/Simulink s toolboxem Plecs. Parametry obvodu jsou uvedeny v Tab.1. Vzorkovací perioda byla zvolena 100 μ s. Této periodě odpovídá průměrná spínací frekvence prvku 2kHz – 2.2kHz. Penalizační faktor byl stanoven na hodnotu 12.8.

Parametry obvodu CSR	
Napětí sítě	3 x 400V
Frekvence sítě	50 Hz
L_σ	8.1 mH
C	40 μ F
R_s	0.5 Ω
f_{sw}	~ 2 kHz
f_{rLC}	88 Hz
R_L	8 Ω
L_L	30 mH

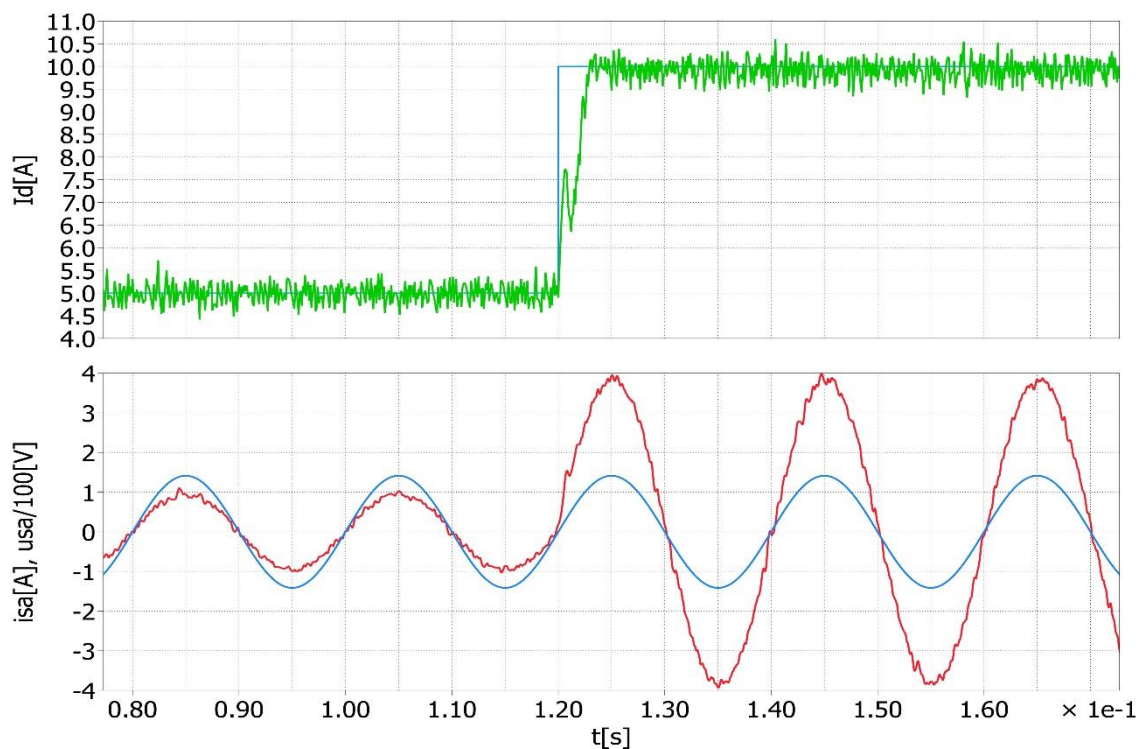
Tab.1. Parametry obvodu proudového pulzního usměrňovače

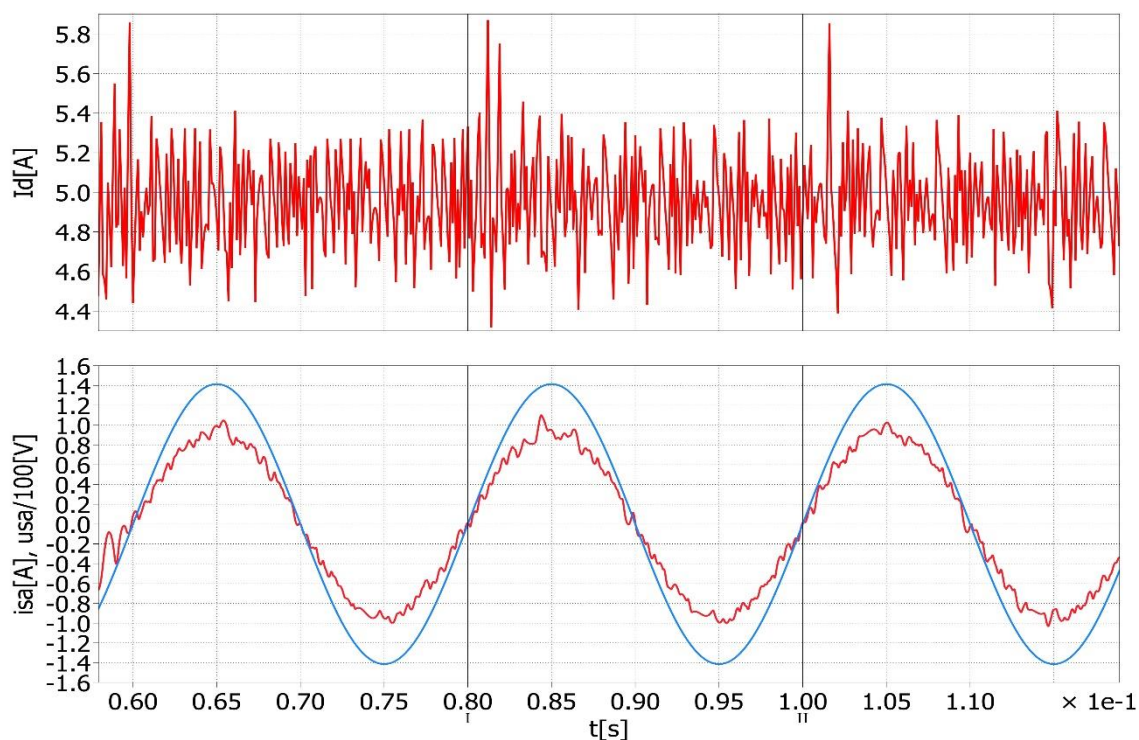
Obr. 2. Ustálený stav, $i_L=30\text{A}$; vrch: i_L a i_L^* , střed: $v_c[\text{V}]$, spodek: $i_s[\text{A}]$ vč. reference i_{sa}^* . $\text{THD}_{is}=1.375\%$

Obr. 3. Ustálený stav; $i_L=10\text{A}$, napájecí napětí zkreslené 5. a 7. harmonickou. Vrch: i_L a i_L^* ; spodek: modrá: napětí $v_{sa}/50[\text{V}]$, červená $i_{sa}[\text{A}]$. $\text{THD}_{is}=5.12\%$, $\text{THD}_{vs}=22.35\%$

Obr. 4. Skoková změna i_L z 5A na 10A; Vrch: i_L a I_L^* ; Spodek: modrá- $v_{sa}/100$ [V], červená- i_{sa} [A]

Obr. 5. Ustálený stav, minimální proud, $i_L=5$ A; Vrch: i_L a I_L^* ; spodek: modrá: napětí $v_{sa}/100$ [V], červená i_{sa} [A]. $THD_{is}=6.87\%$

Na prvním Obr. 2 je ukázka ustáleného stavu pro proud zátěže $I_L=30A$. Je zřejmé malé zkreslení $THD_i=1.375\%$, což lze považovat za velmi dobrý výsledek. Na Obr. 3 je ukázka chování v ustáleném stavu při zkresleném napájecím napětí 5. a 7. harmonickou. Za povšimnutí stojí zejména srovnání obsahu harmonických napětí a proudu, kdy $THD_{is}=5.12\%$ a $THD_{vs}=22.35\%$, což potvrzuje funkčnost aktivní kompenzace harmonických v proudu i_s . Obr. 4 představuje skokovou změnu proudu zátěže I_L z 5 na 10 A. Je vidět, že přechodový děj je rychlý, což potvrzuje dobrou dynamiku řídicího algoritmu. Poslední Obr. 5 představuje chování v oblasti blízké minimálnímu proudu zátěže I_L .

5 Závěr

Finite control set model predictive control (FCS-MPC) je efektivní a jednoduchý regulační algoritmus vhodný a používaný pro řízení výkonových měničů. Jedná se o velice flexibilní nástroj, využívající vyhodnocování tzv. „ztrátové funkce“, která tím, jak je definována, přímo ovlivňuje chování měniče. Pro numerický výpočet všech možných spínacích kombinací usměrňovače je třeba stanovit jeho matematický model, definovat jeho lineární stavovou formu a provést jeho diskretizaci. Výsledek je pak dále vhodný pro numerické řešení.

V této zprávě je představena definice ztrátové funkce a celého algoritmu prediktivního řízení. Správná funkce celého algoritmu řízení je ověřena pomocí simulací v programu Plecs, Matlab.

Literatura

- [1] B. Wu, High-power converters and AC drives, 1st ed., ser. Wiley-IEEE Press. John Wiley & Sons, Inc., 2006. WU, Bin. *High-Power Converters and ac Drives*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, 2006. ISBN 9780471731719.
- [2] Karl Johan Åström, Bjorn Wittenmark: "Computer-Controlled Systems: Theory and Design", Third Edition. Courier Corporation, 2011, ISBN 0486486133, 557 pages.
- [3] P. Correa, J. Rodriguez, I. Lizama, and D. Andler, "A predictive control scheme for current-source rectifiers," IEEE Trans. Ind. Electron., vol. 56, no. 5, pp. 1813–1815, May. 2009.
- [4] S. Kouro, P. Cortes, R. Vargas, U. Ammann, and J. Rodriguez, "Model predictive control-A simple and powerful method to control power converters," IEEE Trans. Ind. Electron., vol. 56, no. 6, pp. 1826–1838, Jun. 2009.
- [5] J. Rodriguez, M. P. Kazmierkowski, J. R. Espinoza, P. Zanchetta, H. Abu-Rub, H. A. Young, and C. A. Rojas, "State of the art of finite control set model predictive control in power electronics," IEEE Trans. Ind. Informat., vol. 9, no. 2, pp. 1003–1016, May. 2013.
- [6] M. Rivera, J. Rodriguez, B. Wu, J. Espinoza, and C. Rojas, "Current control for an indirect matrix converter with filter resonance mitigation," IEEE Trans. Ind. Electron., vol. 59, no. 1, pp. 71–79, Jan. 2012.
- [7] M. Rivera, J. Rodriguez, J. Espinoza, T. Friedli, J. Kolar, A. Wilson, and C. Rojas, "Imposed sinusoidal source and load currents for an indirect matrix converter," IEEE Trans. Ind. Electron., vol. 59, no. 9, pp. 3427– 3435, Sep. 2012.
- [8] J. Rodriguez, B. Wu, M. Rivera, A. Wilson, V. Yaramasu, and C. Rojas, "Model predictive control of three-phase four-leg neutral-point-clamped inverters," in Int. Power Electron. Conf. (IPEC), Jun. 2010, pp. 3112– 3116, Sapporo, Japan.
- [9] Lizama, I.; Rodriguez, J.; Wu, B.; Correa, P.; Rivera, M.; Perez, M., "Predictive control for current source rectifiers operating at low switching frequency," Power Electronics and Motion Control Conference, 2009. IPEMC '09. IEEE 6th International , vol., no., pp.1630,1633, 17-20 May 2009, doi: 10.1109/IPEMC.2009.5157651

Seznam obrázků

Obr. 1. Topologie 3f proudového pulzního usměrňovače	7
Obr. 2. Ustálený stav, $i_L=30A$; vrch: i_L a i_L^* , střed: $v_c[V]$, spodek: $i_s[A]$ vč. reference i_{sa}^* . THD _{is} =1.375%	8
Obr. 3. Ustálený stav; $i_L=10A$, napájecí napětí zkreslené 5. a 7. harmonickou. Vrch: i_L a i_L^* ; spodek: modrá: napětí $v_{sa}/50[V]$, červená $i_{sa}[A]$. THD _{is} =5.12%, THD _{vs} =22.35%.....	8
Obr. 4. Skoková změna i_L z 5A na 10A; Vrch: i_L a i_L^* ; Spodek: modrá- $v_{sa}/100[V]$, červená- $i_{sa}[A]$	9
Obr. 5. Ustálený stav, minimální proud, $i_L=5A$; Vrch: i_L a i_L^* ; spodek: modrá: napětí $v_{sa}/100[V]$, červená $i_{sa}[A]$. THD _{is} =6.87%.....	9

Historie revizí

Rev.	Kapitola	Popis změny	Datum Jméno / Odd.
1	Všechny	Publikování dokumentu	15.12.2015 JM / RICE